

05 FEB. 2016

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΥΠΟΥΡΓΟΥ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Αχαρνών 2, 101 76 Αθήνα, Τηλ. 210-2124331 Fax : 210-5243522

Αθήνα 03/02/2016
Αριθμ. Πρωτ.: 236

Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

ΘΕΜΑ: «Επιβλαβής οργανισμός καραντίνας *Xylella fastidiosa*»

ΣΧΕΤ: Η Ερώτηση 2183/05-01-2016
Η Ερώτηση 2424/18-01-2016
Η Ερώτηση 2432/19-01-2016
Η Ερώτηση 2554/22-01-2016

Απαντώντας στις παραπάνω Ερωτήσεις που κατέθεσαν οι Βουλευτές **κ.κ. Γ. Αμυράς, Κ. Μπαρμπαρούσης, Λ. Αυγενάκης** και **Ι. Ανδριανός**, για τα θέματα της αρμοδιότητάς μας, σας πληροφορούμε τα εξής:

Ο επιβλαβής οργανισμός *Xylella fastidiosa* συμπεριλαμβάνεται στους επιβλαβείς οργανισμούς καραντίνας, των οποίων η είσοδος απαγορεύεται στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα βάσει της Οδηγίας 2000/29/ΕΚ. Μετά τη διαπίστωση της παρουσίας του *Xylella fastidiosa* στην Ιταλία, ψηφίστηκε, σε εφαρμογή του άρθρου 16 παρ. 2 της 2000/29/ΕΚ, μία σειρά αποφάσεων για τη λήψη επίσημων μέτρων.

Η χώρα μας συμμετέχει ενεργά σε όλες τις ομάδες εργασίας της Επιτροπής της Ε.Ε. για τη λήψη προληπτικών μέτρων, προκειμένου να αποτραπεί ο κίνδυνος της εισαγωγής και εξάπλωσης του *Xylella fastidiosa* στην Ευρώπη. Μετά από πρόταση της Επιτροπής της Ε.Ε. και αρκετών Κρατών – Μελών, ανάμεσα στα οποία η Γαλλία, η Ελλάδα και η Ισπανία και, λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα της ομάδας εργασίας, τα τελευταία ευρήματα στην Ιταλία, καθώς και την επιστημονική γνωμοδότηση της EFSA για τη λήψη ακόμα πιο αυστηρών μέτρων, ψηφίστηκε και είναι σε ισχύ η Εκτελεστική Απόφαση 2015/789/ΕΕ/18-5-2015, η οποία τροποποιήθηκε πρόσφατα (Νοέμβριο του 2015 με την Εκτελεστική Απόφαση 2015/2417 της Επιτροπής της ΕΕ). Με την εν λόγω απόφαση προβλέπεται μία σειρά αυστηρών μέτρων για την πρόληψη της εισαγωγής και της εξάπλωσης στην Ένωση του οργανισμού *Xylella fastidiosa* (Wells et al.), με εφαρμογή τόσο στη διακίνηση φυτών που ενδέχεται να είναι ξενιστές του επιβλαβούς οργανισμού, όσο και στην εισαγωγή φυτών - ξενιστών από τρίτες χώρες, στις οποίες έχει διαπιστωθεί η παρουσία του *Xylella fastidiosa*. Ειδικότερα, η αναθεωρημένη απόφαση προβλέπει:

- την ύπαρξη βάσης δεδομένων για την άμεση ενημέρωση για τα καινούρια είδη φυτών ξενιστών που καταγράφονται στην Ε.Ε.,
- την υποχρέωση των Κρατών – Μελών να έχουν εθνικό σχέδιο δράσης και
- τη βαρύτητα στην ενημέρωση των εμπλεκομένων σχετικά με τον επιβλαβή οργανισμό *Xylella fastidiosa* και τα μέτρα που λαμβάνονται σε περίπτωση εμφάνισής του.

Σε εθνικό επίπεδο και κατά εφαρμογή της ως άνω αναφερόμενης νομοθεσίας, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ), ως αρμόδια αρχή της χώρας για τη φυτοϋγεία, προέβη στις ακόλουθες ενέργειες:

- Συμπεριέλαβε τον επιβλαβή οργανισμό καραντίνας *Xylella fastidiosa* στο επίσημο πρόγραμμα επισκοπήσεων [surveys: πρόγραμμα επίσημης δειγματοληψίας σε όλη τη χώρα, σύμφωνα με την επίσημη μεθοδολογία και τις τεχνικές οδηγίες που έχουν συνταχθεί από το ΥΠΑΑΤ (αρμόδια Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής) σε συνεργασία με το Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο (ΜΦΙ), προς διευκόλυνση του έργου των φυτοϋγειονομικών ελεγκτών της χώρας]. Η επίσημη δειγματοληψία, η οποία πραγματοποιείται στη χώρα, διενεργείται μετά από ανάλυση φυτοϋγειονομικής επικινδυνότητας και λαμβάνει υπόψη της στον σχεδιασμό της τις περιοχές υψηλού κινδύνου. Από την επεξεργασία των αποτελεσμάτων των επισκοπήσεων έτους 2015 προκύπτει ότι στον ελλαδικό χώρο δεν έχει αναφερθεί, επί του παρόντος, κρούσμα του επικίνδυνου βακτηρίου. Επίσης, είναι σε τελικό στάδιο διαμόρφωσης σχέδιο υπουργικής απόφασης για εντατικοποίηση των ελέγχων στο πολλαπλασιαστικό υλικό (φυτά προς φύτευση) ενδοκοινοτικής απόκτησης.
- Έκανε παρέμβαση στο Συμβούλιο Υπουργών Γεωργίας-Αλιείας, το οποίο πραγματοποιήθηκε στις 16 Μαρτίου του 2015, προκειμένου να εφαρμοστούν ακόμη πιο αυστηρά μέτρα για την αποφυγή της εισαγωγής και εξάπλωσης στην Ε.Ε. του επιβλαβούς οργανισμού *Xylella fastidiosa*, τα οποία και πάρθηκαν με τη λήψη της Εκτελεστικής Απόφασης 2015/789/ΕΕ.
- Ενημέρωσε σχετικά τις αρμόδιες υπηρεσίες φυτοϋγειονομικού ελέγχου της χώρας, οι οποίες βρίσκονται σε ετοιμότητα, ώστε, εάν εμφανιστεί κρούσμα του βακτηρίου στη χώρα, να εφαρμοστούν άμεσα τα μέτρα που προβλέπονται στην Εκτελεστική Απόφαση 2015/789 της Ε.Ε., όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.
- Συνεργάζεται με το Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο (ΜΦΙ), ως επίσημο εργαστήριο της χώρας αρμόδιο για θέματα ελέγχων φυτοϋγείας, καθώς και με άλλους ερευνητικούς φορείς της χώρας για την υποβολή προγραμμάτων στην Ε.Ε. σχετικά με τον επιβλαβή οργανισμό καραντίνας *Xylella fastidiosa*.

Πλέον των ανωτέρω, επισημαίνεται ότι:

- τα Εργαστήρια Βακτηριολογίας και Εντομολογίας & Γεωργικής Ζωολογίας του Μπενάκειου Φυτοπαθολογικού Ινστιτούτου (ΜΦΙ) συμμετέχουν σε μία διεθνή ομάδα εργασίας που οργανώνει και προτίθεται να καταθέσει σχετική ερευνητική πρόταση προς χρηματοδότηση από την Ε.Ε. και
 - το Ινστιτούτο Ελιάς, Υποτροπικών Φυτών και Αμπέλου του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ:
1. συντονίζει σε εθνικό επίπεδο την ερευνητική πρόταση με τίτλο: «*Monitoring, detection, prevention, containment and biological control of Xylella fastidiosa strains*» που θα υποβληθεί στο πλαίσιο της πρόσκλησης HORIZON 2020: «SFS-09-2016: Spotlight on critical outbreak of pests: the case of *Xylella fastidiosa*», στις 17-2-2016, ύψους για την Ελλάδα 300.000-400.000€. Στην πρόταση συμμετέχουν φορείς από Πανεπιστήμια και Ερευνητικά Ιδρύματα από 14 χώρες (Ιταλία, Γαλλία, Ισπανία, Ελλάδα, Πορτογαλία, Σερβία, Κύπρος, Βέλγιο, Τυνησία, Μαρόκο, Ρωσία, Βραζιλία, Μεξικό και Ιράν). Από την Ελλάδα, εκτός από τον ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ, συμμετέχουν, επίσης, ως ερευνητικοί φορείς, το ΤΕΙ Κρήτης, το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών και το ΙΤΕ Κρήτης. Συνεργαζόμενοι φορείς είναι, επίσης, το ΥΠΑΑΤ, η Δ/νση Αποκεντρωμένων Υπηρεσιών Κρήτης, καθώς και ορισμένες Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής της Κρήτης, της Πελοποννήσου, της Στερεάς Ελλάδας και της Δυτικής Ελλάδας και
 2. κατάρτισε ερευνητική πρόταση με τίτλο «*Δυνητικοί φορείς του φυτοπαθογόνου βακτηρίου Xylella fastidiosa στην Ελλάδα και μελέτη της ασθένειας της ταχείας παρακμής των ελαιόδένδρων: παρουσία-επιδημιολογία-σοβαρότητα*» με συνεργαζόμενους φορείς το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, το ΤΕΙ Κρήτης, τη Δ/νση Αποκεντρωμένων Υπηρεσιών Κρήτης και τις ΔΑΟΚ Χανίων, Φθιώτιδας και Μεσσηνίας. Η πρόταση υποβλήθηκε στις 6-7-2015 για χρηματοδότηση από το ΥΠΑΑΤ, ύψους περίπου 23.000€, πρόκειται δε να χρηματοδοτηθεί από τη Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥΠΑΑΤ, από ειδικό λογαριασμό που προορίζεται για την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών των Περιφερειακών Ενοτήτων. Σκοπό έχει να συμβάλει στη διερεύνηση της παρουσίας του φυτοπαθογόνου βακτηρίου στη χώρα μας, της τυχόν διασποράς του μέσω των εντόμων-φορέων, στην κατάταξη των εντόμων-φορέων σε σειρά σπουδαιότητας, στη μελέτη παραμέτρων βιο-οικολογίας των κυριότερων εντόμων-φορέων, καθώς και στην αντιμετώπισή τους στο πλαίσιο της ολοκληρωμένης διαχείρισης. Επίσης, θα διερευνηθεί η ενδεχόμενη ταυτόχρονη παρουσία δυνητικά συνεργιστικών φυτοπαθογόνων μυκήτων ή εντόμων που προκαλούν το «Σύνδρομο Ταχείας Παρακμής της Ελιάς» σε συμπτωματικά δένδρα.

Τέλος, επισημαίνεται ότι:

Με βάση τη σημαντικότητα της ελαιοκαλλιέργειας για την ελληνική κοινωνία και οικονομία όπως επίσης και λόγω της ζημιάς που μπορεί να προκληθεί από το βακτήριο αυτό, αποφασίστηκε η συγκρότηση Επιτροπής υπό το Γενικό Γραμματέα του ΥΠΑΑΤ, για την σύνταξη Εθνικού Σχεδίου Δράσης, ώστε να αντιμετωπιστούν ολιστικά οι οργανισμοί καραντίνας το οποίο θα εξειδικεύεται σε ειδικότερες δράσεις για την Ξυλέλλα, το Συντρύχιο, την Τριστέτσα, το Κόκκινο Σκαθάρι των Φοινικοειδών κλπ.

Κύριος στόχος του Εθνικού Σχεδίου Δράσης είναι :

- η αποτροπή εισόδου των οργανισμών καραντίνας που δεν έχουν εισέλθει ακόμη στη χώρα,
- η προσπάθεια εξάλειψης των οργανισμών που έχουν ήδη εισέλθει και
- ο λεπτομερής σχεδιασμός των δράσεων στην περίπτωση που ένα νέο παθογόνο εισέλθει στη χώρα.

Για την τελευταία περίπτωση, ειδικά για την Ξυλέλλα υπάρχει δέσμευση εκπόνησης εθνικού σχεδίου δράσης για κάθε κράτος μέλος της Ε.Ε. μέχρι το τέλος του 2016. Η δέσμευση αυτή διατυπώνεται ρητά στην πρόσφατη εκτελεστική απόφαση (2015/2417/ΕΕ της 17/12/2015) με την οποία τροποποιείται η εκτελεστική απόφαση 2015/789 της Ε.Ε.

Σημειώνεται ότι η εκπόνηση τεκμηριωμένου Εθνικού Σχεδίου Δράσης και η υποβολή του στην Ε.Ε. αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την πρόσβαση σε χρηματοδοτική ενίσχυση από ενωσιακούς πόρους καθώς και την πρόσληψη μόνιμου ή και έκτακτου προσωπικού.

Η απειλή από τους οργανισμούς καραντίνας είναι εθνικών διαστάσεων από τη στιγμή που δεν απειλείται με καταστροφή μόνο μέρος της πρωτογενούς παραγωγής, αλλά απειλείται το σύνολο της ελληνικής οικονομίας και η στροφή της χώρας στην ανάπτυξη. Για την σπουδαιότητα του θέματος επισημαίνεται ότι η Ολλανδική Προεδρία της Ε.Ε. έχει εντάξει στις πέντε προτεραιότητες της, την Anti-microbial resistance.

Τονίζεται ότι έχει ήδη αποσταλεί επιστολή του Αναπληρωτή Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Μάρκου Μπόλαρη προς το Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, προς όλες τις Περιφέρειες, τις Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής και τις Διευθύνσεις Αποκεντρωμένων υπηρεσιών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, με βάση την οποία στοιχειοθετείται η κατά προτεραιότητα εντατικοποίηση των ελέγχων σε όλη την επικράτεια, ώστε να επιτευχθεί βέλτιστη διαχείριση των οργανισμών καραντίνας και ιδιαίτερα της *Xylella fastidiosa*.

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΜΑΡΚΟΣ ΜΠΟΛΑΡΗΣ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας
-Γρ. κ. Υπουργού
2. Βουλευτή κ. Γ. Αμυρά
3. Βουλευτή κ. Κ. Μπαρμπαρούση
4. Βουλευτή κ. Λ. Αυγενάκη
5. Βουλευτή κ. Ι. Ανδριανό